

POLNE RAZLIKE U OSOBINAMA LIČNOSTI MODELA VELIKIH PET

Ivana Strizović, Aleksandra Angelovski

Filozofski fakultet, Novi Sad

Stanislava Strizović

Institut za kardiovaskularne bolesti Vojvodine, Novi Sad

U ovom radu prikazano je istraživanje usmereno na ispitivanje polnih razlika na osobinama ličnosti modela Velikih pet. U skladu sa prethodnim istraživanjima, polazna pretpostavka sprovedenog istraživanja bila je da će značajne polne razlike postojati na skalama Ekstraverzije, Neuroticizma i Prijatnosti, te da neće postojati statistički značajne polne razlike na skalama Savesnosti i Otvorenosti ka iskustvu, ovog modela. Pri tom, očekivalo se se da će više skorove na navedenim skalama ostvarivati pripadnice ženskog pola. Uzorak u istraživanju činilo je 378 ispitanika, od kojih je 173 ispitanika bilo muškog pola. Ispitanici su imali između 17 i 85 godina, pri čemu je prosečna starost ispitanika iznosila 39 godina. Primenjeni instrument bio je inventar ličnosti Velikih pet od 44 ajtema, koji se sastoji od pet skala: Ekstraverzije, Neuroticizma, Otvorenosti ka iskustvu, Ugodnosti i Savesnosti. Polne razlike u osobinama ličnosti ispitivane su multivarijantnom analizom varijanse. Rezultati su pokazali postojanje statistički značajnih polnih razlika u osobinama ličnosti, na osnovu vrednosti Wilks-ove lambde koja iznosi .93 ($F(5, 371) = 5.27, p = .00$). Statistički značajne polne razlike postojale su na skalama Neuroticizma i Prijatnosti, u korist žena. Nisu dobijene statistički značajne polne razlike na skali Ekstraverzije. Dobijeni rezultati su u skladu sa ranijim istraživanjima i pokazuju da pripadnice ženskog pola imaju tendenciju da češće i intenzivnije doživljavaju negativne emocije poput straha i tuge, i da se češće uznemire u stresnoj situaciji. Takođe, pripadnice ženskog pola više su empatične i sentimentalno vezane za druge ljude. Potvrđeno je i nepostojanje statistički značajnih polnih razlika na skalama Savesnosti i Otvorenosti ka iskustvu.

Ključne reči: polne razlike, Velikih pet, multivarijantna analiza varijanse